

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 105/2021-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného Advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava-Staré Mesto, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Sžk/41/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Sžk/41/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 2Sžk/41/2018 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **j e** mu Najvyšší súd Slovenskej republiky **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **680,72 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 105/2021 zo 4. februára 2021 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 1. decembra 2020, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým postupom najvyššieho súdu. Sťažovateľ sa domáha uloženia príkazu najvyššiemu súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznania primeraného finančného zadost'učinenia 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Na Krajskom súde v Trnave sa začalo konanie o správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Hlavného banského úradu v Bratislave č. 219-729/2016 z 11. apríla 2016. Žaloba bola na krajskom súde podaná 24. júna 2016. Krajský súd rozsudkom žalobu zamietol (č. k. 20S/64/2016 z 12. júna 2017). Spis bol v súvislosti s kasačnou sťažnosťou 11. januára 2018 predložený najvyššiemu súdu a „*po doplnení originálu plnej moci žalobcu bol na Najvyšší súd Slovenskej republiky predložený tento spisový materiál znova, a to dňa 11.09.2018*“.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že o kasačnej sťažnosti nebolo „*do dnešného dňa*“ právoplatne rozhodnuté, čo od podania kasačnej sťažnosti 26. septembra 2017 predstavuje viac ako tri roky a dva mesiace, z ktorých najvyššiemu súdu možno pričítať viac ako dva roky a dva mesiace, počítajúc od doručenia spisového materiálu (11. septembra 2018). Tiež uviedol, že agenda kasačných sťažností patrí do bežnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu a sťažovateľ žiadnym spôsobom neprispel k dĺžke napadnutého konania.

4. Najvyšší súd vo svojom vyjadrení uviedol, že dĺžka konania je zapríčinená zvýšeným nápadom vecí v senáte, pričom v tomto prípade ide o rozsiahly administratívny spis. Podľa súdu je možné predpokladať rozhodnutie do 30. júna 2021.

5. Sťažovateľ vo svojom ďalšom podaní uviedol, že najvyšší súd sa nemôže zbaviť zodpovednosti za spôsobený prietah v konaní a ešte len v januári 2021 bola vec pridelená novému sudcovi.

II.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Vec sťažovateľa patrí medzi náročnejšie minimálne z dôvodu rozsiahlosti administratívneho spisu, avšak konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy patrí medzi bežné rozhodovacie agendy najvyššieho súdu. Celková doba konania od rozhodnutia správneho orgánu (11. apríla 2016) je už takmer päť rokov. Uvedená doba nemôže byť nezohľadnená na účely rozhodovania ústavného súdu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 31. augusta 2018 vo veci Balogh v Slovenská republika, sťažnosť č. 35142/15: „*oddeľovanie administratívnej a súdnej fázy konania nie je v súlade s prístupom Súdu, ktorý konania na účely hodnotenia ich dĺžky posudzuje ako celok*“). V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania. Pre účely posúdenia ústavným súdom bol dôležitý postup najvyššieho súdu, ktorý bol v konaní nečinný od doručenia spisového materiálu (24. septembra 2018).

8. Najvyšší súd ospravedlňuje dĺžku konania nadmernou zaťaženosťou senátu (2S) s množstvom (135) nerozhodnutých vecí. Je evidentné, že ide o systémový problém. Ústavnému súdu však neostáva iné, ako zotrvať na svojej judikatúre, podľa ktorej takéto okolnosti nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Ako už ústavný súd uviedol, účelom ústavnej sťažnosti je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ocitol. Dĺžka konania na najvyššom súde (viac ako dva roky a dva mesiace) je ústavne neakceptovateľná.

III.

9. Ústavný súd, berúc zreteľ na podstatu dotknutých práv sťažovateľa, kvalifikoval nečinnosť najvyššieho súdu ako relevantné prietahy a deklaroval porušenie uplatnených práv. Z vyjadrenia najvyššieho súdu vyplynulo, že vo veci by malo byť pravdepodobne rozhodnuté do 30. júna 2021. Aj napriek priaznivým vyhlídkam vybavenia veci ústavný súd doplnil ochranu aj o uloženie príkazu najvyššiemu súdu vo veci konať (čl. 127 ods. 2 ústavy).

10. Sťažovateľ sa domáhal aj primeraného finančného zadost'učinenia (5 000 eur), ktorého cieľom je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Ústavný súd prihliadol na fakt, že deklarácia porušenia základných práv, príkaz konať, ako aj náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok, a preto sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie 500 eur.

11. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) dvakrát po 177 eur, režijný paušál dvakrát po 10,62 eur spolu s 20,% DPH a jedného úkonu vykonaného v roku 2021 (replika) 181,17 eur a režijný paušál 10,87 eur spolu s 20,% DPH. Celková náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 680,72 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu